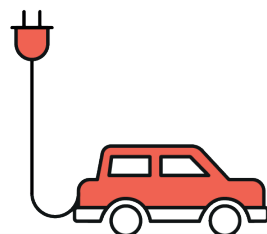

Voortgang van de klimaattafel Consumptie in 2021

20 januari 2022

 **Rotterdams
Klimaatakkoord**

Inleiding

De klimaattafel Consumptie onderzoekt hoe het aanpassen van consumptie kan bijdragen aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot. Met name ketenemissies (CO₂ scope 3) van consumptiegoederen zijn groot. De impact van deze tafel ligt dan ook grotendeels bij interventies die ingaan op het terugdringen van de uitstoot in het grondstofgebruik. Denk hierbij aan verminderen, hergebruiken, recyclen en repareren als mogelijke interventie om ook de indirecte CO₂-uitstoot van ons consumptiegedrag terug te brengen.

Zo is de CO₂-uitstoot van smartphones in de productiefase (scope 3) 72% van het totaal, dus 'slechts' 28% van de uitstoot vindt plaats tijdens het gebruik ervan (scope 1). Bij voedsel en textiel vindt de CO₂-uitstoot zelfs vrijwel geheel plaats in de keten. En ook voor nieuwbouwwoningen geldt dat 'slechts' 31% van de CO₂-uitstoot in de warmte- en elektriciteitsvraag van woningen zit, tegenover 69% in de materiaalketen. Die ketens circulair maken, oftewel: de grondstoffen steeds weer opnieuw gebruiken, scheelt dus een enorme hoeveelheid schadelijke uitstoot.

De klimaattafel Consumptie brengt in kaart hoe bestaande initiatieven kunnen worden versterkt en welke nieuwe initiatieven een bijdrage kunnen leveren aan de klimaatopgave. De tafel richt zich vooral op voedselconsumptie, textiel, elektronica en verpakkingen. Bovendien zijn de deals gesloten met marktpartijen op verschillende plekken in de keten. Soms heel zichtbaar in het straatbeeld van de stad, zoals het aanbod van winkels en horeca, maar soms ook wat verderop in de keten zoals hoogwaardige, industriële verwerking van grondstoffen.

Life Cycle Analysis (LCA) is een goede methode om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke reductie van klimaat- en milieubesparing in de keten van een product. Om een LCA te kunnen doen is veel data nodig, alle gegevens van delving, logistiek en verschillende fases van productie van halffabricaat tot eindproduct zijn daarvoor nodig. Dat is haalbaar voor hele concrete producten, maar voor de klimaatdeals onder de tafel Consumptie niet altijd haalbaar. Daarom hebben we DCMR gevraagd een kwantitatieve analyse te maken op mogelijke interventies in de productcategorieën waar we aan werken. Zo krijgen we vooral goed zicht op de verwachte CO₂-reductie in de productketens als we inzetten op circulaire strategieën.

Productcategorie en mogelijke interventie	Verwachte CO ₂ -reductie in productketen	Verdere toelichting
Elektronica: Stel op alle elektronische apparatuur zit een right-to-repair regeling en dit betekent een levensduurverlenging van 35%. Welke CO ₂ -besparing levert dat op voor de huishoudens in Rotterdam?	Beoogd in 2030: 7,4 kton CO ₂	We berekenen een mix van 4 verschillende elektronische huishoudelijke apparaten: wasmachine (1,3 kton), stofzuiger (0,3 kton), laptop (4,7 kton) en mobiele telefoon (1,1 kton). We gaan uit van 1 stuk van elk van deze artikelen per huishouden.
Textiel: Stel dat elke Rotterdamer jaarlijks 6 kledingstukken minder koopt, welke CO ₂ -besparing levert dat op?	Beoogd in 2030: 28,5 kton CO ₂	De kleding die niet gekocht wordt, wordt ook niet geproduceerd; Volwassen vrouwen kopen 2 t-shirts, 2 broeken, 1 jurk en 1 jack minder per jaar; Volwassen mannen kopen 3 t-shirts, 2 broeken en 1 jack minder per jaar.

Terugblik

Duurzame binnenstad

De tafel Consumptie heeft het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan de verduurzaming van het kernwinkelgebied en de kansen die daar liggen bij structureel duurzamer aanbod van consumptiegoederen. In samenwerking met de Urban Development Store (UDS) wordt actief gekeken naar duurzaam winkelaanbod in het kernwinkelgebied. Dat is zowel op het niveau van de algemene ruimtes, denk aan verduurzaming kansen voor retail zoals afvalscheiding en circulair etalage gebruik, als kansen en matchmaking tussen vastgoedpartijen en mogelijke exploitanten met circulaire retailmodellen, waaronder WEAR en Awareness Kollektif.

Daarnaast hebben er op initiatief van UDS een tweetal strategische sessies met de vastgoedeigenaren plaatsgevonden om te kijken naar herpositionering van de Korte Lijnbaan. Daarin ondersteunt de klimaattafel actief door te kijken naar kansen voor verduurzaming van zowel het (dag)horeca- als retailaanbod. Hiervoor wordt momenteel een concept invulling uitgewerkt door Foodcabinet in afstemming met de vastgoedeigenaren, inclusief onderbouwing en lijst van mogelijke exploitanten. Een belangrijk onderdeel van dit traject is ook de aansluiting op de Citydeal gezonde en duurzame voedselomgeving.

Chemische recycling textiel

Daarnaast is het afgelopen jaar ook een nieuwe deal rondom textiel opgestart waarin met marktpartijen en spelers in de keten wordt gekeken naar de kansen voor hoogwaardige recycling van textiel in de regio. In 2021 is o.a. gekeken naar de haalbaarheid en impact (milieu en sociaal) van textiel recycling in de regio Rotterdam en zijn de voorwaarden geïdentificeerd voor pre-competitieve publiek-private samenwerking in vorm van een klimaatdeal textiel (Geen Woorden Maar Draden, klimaatdeal #58). Eén van de tussentijdse resultaten is een bevestigde deelname van 4 sorteerders uit de regio: TEXNED, De Boer Groep, Erdotex, Reshare.

Het onderzoek laat ook al zien dat deze vier bevestigde sorteerders samen goed zijn voor een gesorteerd textiel volume van 92.000 ton per jaar (de schatting voor het totale beschikbare volume textiel in Provincie Zuid-Holland is ruim 120.000 ton per jaar). Ter referentie: in heel Nederland wordt per jaar 136.000 ton textiel ingezameld. 85% daarvan wordt echter in het buitenland gesorteerd. De bovengenoemde sorteerders uit de regio verwerken voornamelijk Duits textiel.

Als we kijken naar het 'recycling potentieel' van textiel zien we dat zo'n 37% van dat ingezamelde textiel in de regio als niet-herdraagbaar kan worden geclassificeerd. Slechts 5% eindigt op de Nederlandse tweedehandsmarkt, 48% gaat naar een tweedehands markt in het buitenland. 10% is echt afval zoals nat textiel en huishoudelijk afval. Het regionaal verwaarden van textiel biedt dus kansen.

Die kansen zijn ook uit te drukken in geld en werkgelegenheid:

- Gemiddeld verliezen sorteerders minstens €0,60 per kilo niet herdraagbaar textiel omdat er geen waardevolle bestemming is. Een snelle rekensom laat

dus het volgende zien: Van de 92.000.000 kilo gesorteerde textiel is dus 37% niet-herdraagbaar. Vermenigvuldig dit met de €0,60 per kilo, dan kom je uit op een waardeverlies van ruim €20 miljoen op jaarbasis. Dit maakt kijken naar waardevolle toepassingen door chemische recycling van deze fractie dus zeer interessant.

- De 4 bevestigde sorteerders vertegenwoordigen een werkgelegenheid van 421 FTE, laatste schatting voor totale werkgelegenheid van sorteerders in Provincie Zuid-Holland: 536 FTE.

Vooruitblik

In 2022 ronden we de bovengenoemde haalbaarheidsstudie af en breidden we de klimaatdeal textiel verder uit door met alle betrokken partners een investeringsvoorstel voor te bereiden voor een chemische recycling fabriek. Ook zullen we verkennen of en hoe Rotterdam in aanmerking kan komen als circulaire plastic en/of textiel hub.

Naast de klimaatdeal textiel gaan we aan de slag met minimaal twee nieuwe klimaatdeals, gericht op de Rotterdamse hotels en later ook de verduurzaming van evenementenlocaties (mits ontwikkelingen rondom COVID-19 dit toestaan). Het traject met de Rotterdamse hotelindustrie wordt opgestart in nauwe samenwerking met onder andere de Rotterdamse Hotel Combinatie, Rotterdam Partners en de Green Leisure Group. De 'hoteldeal' zal eveneens fungeren als testcase voor een integrale aanpak vanuit het Rotterdams Klimaatakkoord. Binnen de klimaatdeal zullen minimaal drie tafels (Gebouwde omgeving, Schone energie en Consumptie) betrokken zijn. Bovendien streven we naar een uniforme en integrale werkwijze per deal (met onder andere een doelgroep benadering - in dit geval hotel- en vastgoedeigenaren -heldere projecten binnen de deal met concrete resultaten, denk aan verduurzaming van het gebouw, duurzame energie, voedsel, textiel et cetera.

Tot slot zal in 2022 de tafel Consumptie zich binnen het Rotterdams Klimaat Akkoord explicieter gaan richten op de doelstelling: *terugdringen van ons primair grondstoffengebruik* in de stad (aanvullend op de CO₂ doelstellingen). Daarmee wordt de tafel Consumptie in 2022 dan ook officieel omgevormd tot de tafel Circulair.

Concreet betekent dit dat de grotere thema's zoals elektronica, verpakkingen, textiel en voedsel relevant blijven. Maar nieuw is dat we marktpartijen integraal met de andere tafels gaan benaderen op deze thema's. Dus we verkennen nog actiever hoe terugdringen van primair grondstoffen gebruik ons als stad helpt om ook onze indirecte CO₂ uitstoot terug te brengen. De bovengenoemde integrale aanpak en benadering met marktpartijen en gezamenlijk optrekken met de tafels Schone energie, Gebouwde omgeving en Mobiliteit is daarvan een voorbeeld. Meer informatie over de nieuwe focus van de tafel volgt in 2022.

Klimaatdeals Consumptie

Naam	Terugblik		Vooruitblik		
Klimaatdeal	Status	Voortgang in 2021	Planning 2022	Lange termijn	Wat is er nodig
Scheiden van gft in studentenflats (Klimaatdeal #45)		<p>In 2021 wordt de klimaatdeal omgezet naar verwaarding van groente-, fruit- en etensresten (GFE) in woonwijken. Project wordt samengevoegd met lopende pilot GFE inzameling pilots omdat hier de schaal op termijn zit.</p> <p>Scheiding en verwerking van huishoudelijk afval is een taak van de gemeente. Daarom is besloten deze deal af te sluiten en door te gaan met een gemeentelijke pilot bij specifieke Rotterdamse wijken waarbij GFE afval apart wordt opgehaald (naast glas, karton en overig).</p>	Deze deal mag worden beschouwd als afgerond.		
Samenwerking 'Rotterdam tegen Verspilling' (Klimaatdeal #46)		<p>Aangepast door COVID-19. Shareaty heeft met partners in 2020 62.000 kg voedsel verwerkt en gedoneerd aan sociale restaurants. Dat komt neer op 90.000 maaltijden. Op dit moment halen ze 80% van de goederen in gewicht (70% in waarde) voedsel op bij groothandelaren en producenten. De geschatte waarde van de donaties is € 250.000. De CO₂ besparing is net minder dan 200 ton. Ze hebben geleverd aan 23 sociale keukens.</p> <p>Shareaty (stichting Voedselsurplus) is gestart met distributie van voedselreststromen in Rotterdam. Na overleg in januari 2021 hebben we gekozen voor mediamoment met resultaten eerste jaar, inclusief oproep meer partners en/of hulp. Vanaf Q2 2021 is een campagne gestart voor hulp vanuit de klimaattafel voor</p>	Shareaty heeft een nieuwe locatie gevonden voor koeling met hulp van Rotterdamse partners. Momenteel schalen zij hun bereik op. Dit betekent dat ze in 2022 zullen groeien.		

		het zoeken van een nieuwe koellocatie voor opslag van meer voedsel.			
Stimuleren van een meer plantaardig dieet (Klimaatdeal #47)		In 2021 is deze klimaatdeal omgezet naar de Rotterdamse horeca. Dit heeft geresulteerd in een nieuw programma dat samen met MKB010 Next en de Rotterdamse Voedselvisie is opgezet: het Nieuwe Nassen. Het programma vindt enkel doorgang door middel van kleinere events. Het grote event staat momenteel on hold in verband met de COVID-19 pandemie.	Het Nieuwe Nassen als programma voor de horeca staat gepland in februari 2022. Tot nader order is het programma uitgesteld in verband met COVID-19. Wel zijn een aantal horecazaken aan de slag gegaan met een circulaire scan met behulp van GreenDish. Ook is de Hogeschool Rotterdam aan de slag gegaan met alternatieve menu's. Eerste resultaten hiervan worden verwacht in 2022.		
De Erasmus Universiteit creëert positieve impact (Klimaatdeal #48)		<p>Campus en faculteiten waren in 2020 en 2021 deels gesloten waardoor aantal doelstellingen of juist gehaald zijn (mobiliteit) of juist niet (afvalscheiding, terugbrengen vleesconsumptie). In 2021 is een nieuwe projectmanager aangenomen die beleid en plannen gaat uitbreiden. Hier worden projecten onder geformuleerd waarin de Erasmus Universiteit (EUR) 'testprojecten' met de stad gaat starten. Onderdeel van de projecten was strategische sessie met de cateraars op de campus over verduurzaming van het aanbod en een zeer uitgebreide CO₂ analyse van alle activiteiten.</p> <p>Voor 2020 is de totale CO₂-emissie van de universiteit bepaald op 5.866,3 ton. Dit komt neer op een voetafdruk per student van 0,2 ton CO₂. In vergelijking met 2019 is de totale emissie met circa 9.250,2 ton afgenomen en de voetafdruk per student is met 0,3 ton afgenomen. Over de gehele linie is er 61% minder CO₂</p>	<p>De CO₂-voetafdruk over 2021 zal in het eerste kwartaal van 2022 afgerond en gepubliceerd worden.</p> <p>De impact van COVID-19 zal vermoedelijk nog groot zijn en blijvend op de campus en onderwijs.</p> <p>In 2022 wordt de deal uitgebreid met meer onderwijsinstellingen en gemeenschappelijke uitdagingen en wensen opgehaald. Ook zal de EUR als best practice fungeren, gelet op hun uitgebreide werkwijze en</p>	Op lange termijn wordt de deal uitgebreid naar andere onderwijsinstellingen en gekeken naar wat zij nodig hebben om verduurzaming verder uit te brengen. Mobiliteit, verduurzaming van het vastgoed, inkoopbeleid en facilitaire bedrijfsvoering zijn hier de grote thema's.	Samen met EUR wordt gekeken naar onderzoek van het mobiliteitsgedrag van studenten en de impact hiervan. Gesprekken met gemeente en RET over dienstverlening naar EUR campus.

		<p>uitstoot ten opzichte van 2019. Grootste aanleiding voor deze besparing is de COVID-19 pandemie en de daardoor sterk verminderde activiteit op de campus.(bron: https://www.eur.nl/over-de-eur/visie/duurzaamheid/bedrijfsvoering/co2-voetafdruk). Aanvullend heeft de EUR op het gebied van mobiliteit zeer ambitieuze maatregelen aangekondigd voor haar medewerkers, waaronder enkel treinreizen voor werk onder de 700km.</p> <p>Naast de EUR voert de klimaat Tafel verkennende gesprekken over uitbreiding van de deal naar samenwerking tussen meerdere onderwijsinstellingen in Rotterdam, waaronder naar Hogeschool Rotterdam en Zadkine. Te starten met kennisdeling op facilitair gebied en samenwerken op het gebied van mobiliteit. De Hogeschool Rotterdam is inmiddels actief met hun interne programma 'Samen Duurzaam'.</p>	rapportage.		
Zero Food waste pakketten voor studenten (Klimaatdeal #49)		<p>Aangepast door COVID-19. Zero Food Waste kon niet aan studenten leveren i.v.m. COVID-19. De koers van het bedrijf is aangepast en is restromen door COVID-19 gaan opwaarderen en her distribueren. De tafel ondersteunt bij advies over businessmodel en focus.</p> <p>In 2021 werd de klimaatdeal omgezet naar een nieuwe, stevige lead partner met bredere impact. Focus wordt verwaarding voedselafval in de stad.</p> <p>Op korte termijn is het voorstel om ondersteuning en hulp bij bedrijfsmodel Zero Food Waste, maar sturing op schaal (impact) en financiële duurzaamheid is nodig.</p>	Deal is afgesloten (geen tot weinig activiteit meer)		
Circulaire Retail in de binnenstad (Klimaatdeal #55)		<p>Deze klimaatdeal is ontwikkeld in 2020. Nieuwe winkel geopend en verlengd contract in 2021: kledingruil in plaats van verkoop nieuwe kleding. Ook is een longlist van 100 lokale bedrijven en makers aangeleverd die interesse hebben in een retail faciliteit in de binnenstad. Tweede conceptstore naar verwachting in</p>	Komend jaar worden meer circulaire winkelconcepten voorgesteld aan UDS, de vastgoedpartijen om zich te vestigen. Daarnaast	Niet van toepassing, doorlopende deal.	

		2021. Tevens in conceptontwikkelingsfase voor een circulair warenhuis in de binnenstad met volledig duurzaam en circulair aanbod.	zullen we ook verkennen op welke manier we de bestaande winkelcentra en de bestaande retailers kunnen helpen te verduurzamen, denk aan inzameling textiel, verbetering bronscheiding van organisch afval, verduurzamen etalages en interieur aanbod.		
Gezonde en duurzame lijnbaan (Klimaatdeal in ontwikkeling #57)		Na verschillende verkennende gesprekken in 2020 en 2021 is in 2021 gestart met een tweetal strategische sessies met de vastgoedeigenaren. Daarnaast is er onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkelingen op de Korte Lijnbaan en mogelijke kansen voor de toekomst, in nauwe afstemming met de betrokken markt partijen en afdelingen van de Gemeente Rotterdam. Het tussentijdse resultaat is een uitgewerkt concept en manifest met een gedeelde visie op het gebied door marktpartijen (vastgoed, exploitanten) en de Gemeente.	In Q1 2022 wordt een concept-bidbook (met manifest en longlist van exploitanten) uitgewerkt en aan de vastgoedeigenaren voorgelegd. Tegelijkertijd wordt parallel binnen de gemeente gekeken naar mogelijkheden om meer duurzame (voedsel) concepten te faciliteren en gewerkt aan een eenduidige visie en beleid voor de Korte Lijnbaan.	Lange termijn is een structurele andere invulling voor de Korte Lijnbaan te vinden die een eind maakt aan het aanbod van ongezond voedsel, leegstand en vooral positieve alternatieven biedt voor zowel vastgoedeigenaren en publiek van de lijnbaan.	Blijvende begeleiding van eenduidige visie en beleid Gemeente vanuit Besluit Rijkssubsidiering Instandhouding Monumenten (BRIM)
Geen Woorden Maar Draden (klimaatdeal in ontwikkeling #58)		In 2021 is gestart met onderzoek naar de mogelijkheden en kansen voor meer en betere recycling van textiel in de regio. Rotterdam is momenteel een van 's werelds grootste exportlanden van tweedehands textiel. In de maanden september t/m december 2021 is EigenDraads samen met grote sorteerdere een onderzoek gestart naar de omvang van de textielstromen, de bestemmingen en de kansen voor verwaarding. Met als doel de haalbaarheid en bijbehorende voorwaarden voor de realisatie van chemische textiel recycling in de regio Rotterdam in	Afronding haalbaarheidsstudie en impactmeting. In Q1 2022 wordt gestart met een investeringsvoorstel en verkenning toekenning Coronaherstelfonds.	Ontwikkeling van een chemische recycling faciliteit voor het lokaal opwaarderen van afgedankt textiel, in nauwe afstemming met de sorteerdere in de regio.	Financiering Eigendraads (wordt gezocht bij partners, zoals de Provincie Zuid-Holland en Havenbedrijf). Gemeente heeft eerst fase betaald. Toegang tot partners bij Coronaherstelfonds om daar een gesprek op te starten.

		kaart te brengen. Daarbij wordt naast textiel ook gekeken naar vestigingsvoorwaarden en propositie case voor de haven (overslag bewegingen binnenvaart en zeevaart).			
Legenda	Groen	Klimaatdeal verloopt grosso modo zoals beoogd op 22 nov 2019 en/of is succesvol afgerond			
	Oranje	Klimaatdeal verloopt niet zoals beoogd op 22 nov 2019, bijsturen			
	Rood	Klimaatdeal is gestrand of mist energie, afsluiten			

In 2021 is samengewerkt met:

Awearness Kollektif	Natuurmonumenten
(The Swapshop)	Provincie Zuid-HollandNarcis40
De Boer Groep	Redevco (Yellow Concepts)
Duurzame campus	Reshare
Erdotex	Shareaty (stichting Voedsel Surplus)
Erasmus Universiteit	Stichting Zero Foodwaste Rotterdam
Rotterdam	Syntrus Achmea
Foodcabinet	TEXNED
Foodwaste	Urban Department Store
Gemeente Rotterdam	WEAR
Green Dish	Zadkine
Havenbedrijf Rotterdam	20 aangemelde jonge ondernemers (waaronder
Hogeschool Rotterdam	RotterZwam, Bayleaf, Falafval).
Innovation Quarter	65 aangemelde Rotterdamse horecazaken
Manhave	